

34. Demografiudvikling og økonomi 2009 (2009-28088)

Borgerrepræsentationen skal tage stilling til forslag til tillægsbevilling til dækning af stigende driftsudgifter pga. stigningen i antallet af børn og unge.

INDSTILLING OG Beslutning

Indstilling fra Økonomiudvalget om,

1. at Børne- og Ungdomsudvalgets indstilling ikke nyder fremme, idet forslaget strider imod den af Borgerrepræsentationen besluttede demografimodel, samt
2. at Børne- og Ungdomsforvaltningen anmodes om at tilpasse deres budgettildelingsmodel, således at budgettildelingen til skoler og institutioner stemmer overens med den af Borgerrepræsentationen vedtagne demografimodel.

Eventuelle udgifter udover de som følge af demografimodellen tildelte midler til Børne- og Ungdomsudvalget skal afholdes inden for Børne- og Ungdomsudvalget budgetramme.

(Børne- og Ungdomsudvalget)

Problemstilling

BUU behandlede på mødet den 11. marts 2009 forslag til restfinansiering af udgifter vedrørende handleplanen "Plads til Flere". Af indstillingen fremgik desuden manglende dækning af demografiudgifter inden for såvel dagtilbud som undervisning, specialområderne og sundhed. Udvalget bad om en særskilt fremlæggelse af behovet inden for de enkelte områder, som følge af den demografiske udvikling.

Der er langt flere børn og unge i Københavns Kommune pr. 1. januar 2009 end forventet i befolkningsprognoserne. Budgetrammen for 2009 blev fastsat ud fra befolkningsprognosen udarbejdet i april 2008, som det nu kan konstateres estimerede befolkningstallet for 1. januar 2009 for lavt.

Når der tages udgangspunkt i de faktisk konstaterede befolkningstal, er der i alt på 0 – 17 årsområdet 1.453 flere børn og unge end forventet i befolkningsprognoserne. Det er altså børn og unge, der i løbet af 2008 er kommet til kommunen, og dermed rent faktisk bor i kommunen pr. 1. januar 2009.

Nedenfor er det i tabel 1 opgjort, hvor mange flere børn og unge, der ud fra det faktiske befolkningstal skal modtage et pasnings- og/eller undervisningstilbud udover, hvad der blev forventet, da budgettet for 2009 blev vedtaget. Der er alene indregnet de områder, der er omfattet af reguleringerne i demografimodellen.

Tabel 1 Stigning i børnetallet fordelt på ydelsestyper

Område	Gruppe	Antal børn og unge mere end forventet
Dagpasning	½ - 5 år	633
Fritidshjem/KKFO	6 - 9 år	345
Klubber	10 - 17 år	83
<i>Dagtilbud i alt</i>		<i>1.061</i>
Dagtilbud – special	½ - 5 år	4
klubber – special	10 - 17 år	6
<i>Dagtilbud special i alt</i>		<i>10</i>
Undervisning	5 - 15 år	543
<i>Undervisning i alt</i>		<i>543</i>
Specialuv. - anbragte børn	5 - 15 år	10
Specialundervisning øvrigt	5 - 15 år	19
<i>Specialundervisning i alt</i>		<i>29</i>
Sundhed	0 - 17 år	1.453
<i>Sundhed i alt</i>		<i>1.453</i>

Disse børn og unge skal tilbydes samme serviceniveau som de øvrige børn og unge i kommunen. Da der er besluttet et serviceniveau (via demografipriserne) over for børn og unge på de ovenfor nævnte efterspørgselsstyrede områder, så kan udgifterne til stigningen i børnetallet opgøres som følger i tabel 2.

Tabel 2 Stigning i udgifter på grund af uventet stort antal børn og unge

Område	Gruppe	Antal børn og unge mere end forventet	Gennemsnitligt serviceniveau i kr. (marginalpris)	Forventet omkostning (mio. kr.)
Dagpasning	½ - 5 år	633	82.000	51,7
Fritidshjem/KKFO	6 - 9 år	345	29.000	10,0
Klubber	10 - 17 år	83	22.000	1,8
<i>Dagtilbud i alt</i>		<i>1.061</i>		<i>63,4</i>
Dagtilbud – special	½ - 5 år	4	404.000	1,6
Klubber – special	10 - 17 år	6	135.000	0,8
<i>Dagtilbud special i alt</i>		<i>10</i>		<i>2,4</i>
Undervisning	5 - 15 år	543	50.000	27,2
<i>Undervisning i alt</i>		<i>543</i>		<i>27,2</i>
Specialuv. - anbragte børn	5 - 15 år	10	161.000	0,0
Specialundervisning øvrigt	5 - 15 år	19	211.000	4,0
<i>Specialundervisning i alt</i>		<i>29</i>		<i>4,0</i>
Sundhed	0 - 17 år	1.453	2.000	2,8
<i>Sundhed i alt</i>		<i>1.453</i>		<i>2,8</i>
I alt				<i>99,8</i>

Derudover forventer kommunens statistiske kontor i Koncernservice allerede nu en betydelig stigning i antallet af børn og unge – i gennemsnit 499 mere end tidligere prognosticeret, dvs. også i forhold til indstillingen den 11.3.09. Dermed kan de yderligere udgifter afledt heraf estimeres, hvilket er fremstillet i tabel 3.

Tabel 3 Forventede yderligere stigning i udgifter på grund af forventet yderligere stigning antal børn og unge

Område	Gruppe	Antal børn og unge mere end forventet	Gennemsnitligt serviceniveau i kr. (marginalpris)	Forventet omkostning (mio. kr.)
Dagpasning	½ - 5 år	336	82.000	27,4
Dagpasning	6 - 9 år	-25	29.000	-0,8
Dagpasning	10 - 17 år	40	22.000	0,9
<i>Dagtilbud i alt</i>		<i>351</i>		<i>27,5</i>
Dagtilbud – special	½ - 5 år	2	404.000	0,8
Dagtilbud – special	10 - 17 år	3	135.000	0,4
<i>Dagtilbud special i alt</i>		<i>5</i>		<i>1,2</i>
Undervisning	5 - 15 år	77	50.000	4,6
<i>Undervisning i alt</i>		<i>77</i>		<i>4,6</i>
Specialuv. - anbragte børn	5 - 15 år	2	161.000	0,0
Specialundervisning øvrigt	5 - 15 år	3	211.000	0,7
<i>Specialundervisning i alt</i>		<i>5</i>		<i>0,7</i>
Sundhed	0 - 17 år	499	2.000	1,0
<i>Sundhed i alt</i>		<i>499</i>		<i>1,0</i>
I alt				35,0

Alt i alt forventes der merudgifter på i alt 134,8 mio. kr. mere end budgetteret på BUUs driftsramme for 2009 på grund af det stigende børnetal i kommunen.

Stigningen i målgruppen for BUUs serviceydelser viser sig tydeligt i intensiveret pres på at få passet børn på dagtilbudsområdet. Tilsvarende steg udgifts- og aktivitetsniveauet på undervisningsområdet allerede i 2008 på grund af et stigende antal af børn på privatskoler, anbringelsesområdet, specialundervisning, etc.

For en uddybning af konsekvenserne af ikke estimerede stigninger i børnetallet, når man økonomi- og pladsstyrer via demografimodel og behovsprognose se bilag 1.

Løsning

På grund af de komplicerede mekanismer i demografimodellen, tildeles der alene en kompensation på 5/12-dele af den samlede afvigelse i forhold til de oprindelige befolkningsprognoser. Det indebærer, at der ikke qua modellen kan forventes fuld kompensation for fejlskønnene. I alt kan det forventes, at 78,6 mio. kr. (5/12-dele af 134,8 mill. kr.) ikke bliver tildelt i 2009.

Hvis nuværende serviceniveau over for børn og unge i kommunen på pasnings- og undervisningsområdet skal bevares, skal der imidlertid tilføres budgetrammen 134,8 mill. kr. via en tillægsbevilling.

Hvis ikke der besluttes en sådan tilførsel af ressourcer, så skal der gennemføres en nedjustering af serviceniveauet over for børn og unge, som minimum på den del, der ikke forventes tildelt via demografimodellen (78,6 mill. kr.). Dette kan ske ved en akut beskæring (grønthøsterbesparelse) af de allerede udmeldte institutionsbudgetter på 1,3 % pr. institution, og en beskæring på 0,9 % pr. skolebudget (normal og special) samt sundhedsområdet.

Det skal følges op af tiltag, der sikrer, at det også reelt indebærer et mindreforbrug i 2009, hvilket betyder, at det skal være muligt at implementere konkrete servicereduktioner.

Økonomi

Da problematikken er knyttet til den manglende fulde kompensation i 2009, så er der ikke behov for en varig opskrivning af budgettet, hvorfor tillægsbevilling eller besparestiltag alene er etårig.

Videre proces

Børne- og Ungdomsforvaltningen indstiller, at udvalget sender sagen til ØU og BR med henblik på tildeling af en tillægsbevilling. Alternativet er, at udvalget godkender, at forvaltningen gennemfører en grønthøsterbesparelse på skoler og institutioner.

Else Sommer

Georg Bartholdy

Oversigt over politisk behandling

Demografiudvikling og økonomi 2009

Udvalget skal tage stilling forslag til tillægsbevilling til dækning af stigende driftsudgifter pga. stigningen i antallet af børn og unge.

INDSTILLING OG Beslutning

Børne- og ungdomsforvaltningen indstiller,

1. at udvalget indstiller til Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen, at der tildeles en tillægsbevilling på 78,6 mill. kr. udover den forventede aktivitetsregulering til dækning af stigende driftsudgifter på grund af det stigende antal børn og unge i 2009

Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning i mødet den 25. marts 2009

Bo Asmus Kjeldgaard (F) stillede følgende forslag:

"at BUU beder ØU om at overveje en demografimodel for kommunen som helhed, som er mere hensigtsmæssig og hvori indgår som et bærende princip, at der gives fuld kompensation ved stigninger i befolkningstal og fuldt fradrag ved fald i befolkningstallet."

Forslaget blev godkendt efter afstemning, hvor alle stemte for.

Indstillingen blev herefter godkendt efter afstemning med følgende resultat:

For stemte 5 medlemmer: B, F, V og Ø

Imod stemte: ingen

3 medlemmer undlod at stemme: A og Louise Frevert (løsgænger).

Rikke Lauritzen (Ø) tog forbehold.

Louise Frevert (løsgænger) ønskede følgende tilført til beslutningsprotokollen. "Jeg er loren ved denne indstilling, da der ikke konkret står noget sted hvordan og hvor de 78,6 mio. kr. kommer fra. Jeg er bange for, at der kommer til at mangle penge på områder, hvor det er nødvendigt med resurser. Det er til stadighed en gåde for mig, at der aldrig er kommet styr på demografimodellen."

Sagen forelægges for udvalget igen, hvis BUF ikke får en tillægsbevilling.

Økonomiforvaltningen indstiller at Økonomiudvalget over for

Borgerrepræsentationen indstiller at Borgerrepræsentationen ikke godkender det 1. at i indstillingen fra Børne- og Ungdomsudvalget om at der tildeles en tillægsbevilling på 78,6 mio. kr. udover den forventede aktivitetsregulering til dækning af stigende driftsudgifter på grund af det stigende antal børn og unge i 2009, idet forslaget strider imod den af Borgerrepræsentationen besluttede demografimodel.

Det bemærkes, at Børne- og Ungdomsudvalgets budget 2009 vil blive reguleret med

5/12 virkning i indstillingen om aktivitetstilpasning af budget 2009 og budget 2010-2013, der forventes behandlet i Økonomiudvalget den 12. maj og i Borgerrepræsentationen den 28. maj. Frem mod næste års aktivitetstilpasning vil den nuværende demografimodel blive analyseret, herunder vil fordele og ulemper ved en model med fuld kompensation i efterreguleringen i forhold til de nuværende 5/12 blive undersøgt. I den forbindelse har Økonomiforvaltningen følgende bekymringer i forhold til en 12/12 model:

- Omkostningerne vil ikke kunne nå at tilpasses til helårvirkning hverken i opadgående eller nedadgående retning
- I forlængelse heraf kan modellen blive asymmetrisk, idet afskedigelser mv. som følge af et lavere aktivitetsniveau tager tid at effektuere.

Det bemærkes, at driftsudgifterne til en børnehaveplads i Københavns Kommune er over 50 pct. højere end i de øvrige 6-byer ifølge Rambøll-analysen.

Eventuelle udgifter udover de som følge af demografimodellen tildelte midler til Børne- og Ungdomsudvalget skal afholdes inden for Børne- og Ungdomsudvalget budgetramme.

Økonomiudvalgets beslutning i mødet den 21. april 2009

Socialdemokraterne, Det Konservative Folkeparti, Venstre og Dansk Folkeparti fremsatte følgende ændringsforslag:

Følgende tekst indsættes efter 1. afsnit i § 12 erklæringen.

" Børne- og Ungdomsforvaltningen anmodes om at tilpasse deres budgettildelingsmodel, således at budgettildelingen til skoler og institutioner stemmer overens med den af BR vedtagne demografimodel."

Derudover foreslås, at følgende tekst indsættes efter 1. sætning i 2. afsnit i § 12 erklæringen:

"Behovet for økonomisk genopretning på området drøftes i forbindelse med overførelsessagen"

Indstillingen blev anbefalet med det stillede ændringsforslag.

§ 12 erklæringen har derefter følgende ordlyd:

Økonomiforvaltningen indstiller over for Økonomiudvalget, at sagen oversendes til Borgerrepræsentationen med følgende erklæring:

"at Borgerrepræsentationen ikke godkender det 1. at i indstillingen fra Børne- og Ungdomsudvalget om at der tildeles en tillægsbevilling på 78,6 mio. kr. udover den forventede aktivitetsregulering til dækning af stigende driftsudgifter på grund af det stigende antal børn og unge i 2009, idet forslaget strider imod den af Borgerrepræsentationen besluttede demografimodel.

Børne- og Ungdomsforvaltningen anmodes om at tilpasse deres budgettildelingsmodel, således at budgettildelingen til skoler og institutioner stemmer overens med den af BR vedtagne demografimodel.

Det bemærkes, at Børne- og Ungdomsudvalgets budget 2009 vil blive reguleret med 5/12 virkning i indstillingen om aktivitetstilpasning af budget 2009 og budget 2010-2013, der forventes behandlet i Økonomiudvalget den 12. maj og i Borgerrepræsentationen den 28. maj. Behovet for økonomisk genopretning på området drøftes i forbindelse med overførelsessagen. Frem mod næste års aktivitetstilpasning vil den nuværende demografimodel blive analyseret, herunder vil fordele og ulemper ved en model med fuld kompensation i efterreguleringen i forhold til de nuværende 5/12 blive undersøgt. I den forbindelse har Økonomiforvaltningen følgende bekymringer i forhold til en 12/12 model:

" Omkostningerne vil ikke kunne nå at tilpasses til helårsvirkning hverken i opadgående eller nedadgående retning

" I forlængelse heraf kan modellen blive asymmetrisk, idet afskedigelser mv. som følge af et lavere aktivitetsniveau tager tid at effektuere.

Det bemærkes, at driftsudgifterne til en børnehaveplads i Københavns Kommune er over 50 pct. højere end i de øvrige 6-byer ifølge Rambøll-analysen.

Eventuelle udgifter udover de som følge af demografimodellen tildelte midler til Børne- og Ungdomsudvalget skal afholdes inden for Børne- og Ungdomsudvalget budgetramme."

Socialdemokraterne, Det Konservative Folkeparti, Venstre og Dansk Folkeparti fremsatte følgende protokolbemærkning: " Socialdemokraterne, Konservativt Folkeparti, Venstre og Dansk Folkeparti finder, at det nødvendigt for en hensigtsmæssig økonomistyring, at udmøntning af budgetter til skoler og institutioner sker på en måde, som er i overensstemmelse med den af Borgerrepræsentationen besluttede demografimodel."

bilag

[1. Demografi udvikling - konsekvenser](#)

Borgerrepræsentationens beslutning den 07.05.2009

Sagen blev taget af dagsordenen ved mødets start.

